

HIIU KOGUJA 1 [5] 1991

ARENDUSKESKUSE «LEIGER» JA HIIU KOGUJATE SELTSI INFOLEHT

EESTI OMA RAHA

Ajalehe «Hiiu Koguja» kontseptsioon Eesti kroonile ülemineku kohta

Eeldused: Kokkuleppe olemasolu NSV Liiduga, või ametlik ÜRO (lääneriikide) toetus Eesti (Balti riikide) iseseisvusele.

Kokkuleppe olemasolu Soomega või Soome Pangaga.

11

Siakiri

Isa nr. 0

Natsionaliseerimis Peakomitee
Panganduse Osakonnas
Saadud 9.6.1991. 1991
268 1.12.1991

KULLA ARVE VÄLISMAAL JA VARAAIDAS

27. juuli 1940 a. (incl.)

	Kurs	Kuld gr. N-tto	Ekr.
Bank of England, London, (netto oz. 154.754,859) ...	3.569	4.813.414,6	17.179.076.71
Bank für Internationalen Zahlungsausgleich, Basel, (Bank of England, London) netto oz. 33.220,506	3.569	1.033.273,3	3.687.752.41
Bank für Internationalen Zahlungsausgleich, Basel, (Federal Reserve Bank of New York, New York) netto oz. 82.291,473	3.569	2.559.551,2	9.135.038.23
Sveriges Riksbank, Stockholm, netto oz. 93.451,775	3.569	2.906.675,4	10.373.924.51
Bank für Internationalen Zahlungsausgleich, Basel, käsutusega Bernis (Rahvusvaheliste postimaksude ühenduste arve) ..	4.185	19.529,14	81.747.49
Kuld välisraha brutto 24.453,70 gr.	3.694	22.073,95	81.551.95
Kuld Rbl.	2.705	Rbl. 151.792.-	410.613.55
			40.949.704,85

O. Põder

— X-päeval, mille otsustab Eesti Vabariigi Valitsus, kuulutatakse välja rahareformi tingimused.

— X + 1 päeval makstakse kõigile Eestimaa töötaajale, pensionäridele, stipendiumi- ja toetusesaajaile välja nende kuu töötasu, pension, stipendium Eesti kroonides.

— Kuulutatakse Eesti Vabariigi pii-rides kehtivaks ja kohustuslikuks maksevahendiks Eesti kroon (EEK) ja Soome mark (FIM), kusjuures 1 EEK võrdub 1 FIM. Kõik kauplused, ettevõtted ja eraisikud on kohustatud nii Eesti krooni kui ka Soome marka tingimusteta vastu võtma maksevahendina välja kuulutatud kursiga. Selle punkti vastu eksijaid trahvitakse kuni 10 000 krooniga.

— Arvestatakse välja uued hinnad kõigile tarbekaupadele, teenustele jne, arvestades toormehindu, tootmiskulusid, vastavaid vabaturu hinna tasemeid, eriti aga Soome hindade taset. Hinnad peaksid võimalikult kõigi artiklite osas olema vähemalt ca 10 protsenti madalamad vastavatest Soome hindadest. Hinnad kehtivad kohustuslikult «Y» päeva ja on seejärel vabalt turu poolt reguleeritavad.

— Olemasolev raha — NSVL rublad — vahetatakse ümber kõigis vabariigi rahaasutustes alates X + n päevast Lääne valuutaturul kehtiva paberraha kursi järele. Sama kursi järele on võimalik tasuda kauba eest või teha muid arveldusi peale X-päeva rublade eest.

— Saavutatakse kokkulepe Soome Riigipangaga, et konkreetse tagatise ulatuses (Eesti kuld välispankades, rahvusvahelise valuutafondi laen vm.), vahetab Soome Riigipank Eesti kroone Soome markadeks ilma mingite piiranguteta.

— Kehtestatakse piirangud Eesti krooni ja kõva valuuta väljaveole ning rublade sisseveole. Suuremad valuuta-ostud valitsuse ekspertkomisjoni loal.

— Vastavalt olemasolevate hindade ostukorvi ja uute hindade järgse ostukorvi suhetele arvestatakse välja koefitsient, mille järgi arvutatakse

kõik inimeste palgad, pensionid ja teenustasud proportsionaalselt varem-kehtinutega. Palgad ja tasud jäävad kohustuslikult kehtima «Y» päeva ja on seejärel vabalt reguleeritavad turu poolt.

— Eelnevalt valitsuse kaudu saadud valuutakrediidi eest muretsetakse vabariigi tööstus- ja toiduainetekauplus-tesse piisavas koguses import-tarbe-kaupu hulgihinna eest, et kogu jae-müügituul jääks Eestimaale ja oleks välditud kroonide väljavool maalt. Samuti luuakse X-päevaks valitsuse kontrolli all vältimatute elutarbekaupade vajalik varu (teravili, kütus, suhkur, sool, tikud), et hoida ära hin-dade tõusu võimalikust ostupalavikust või välissurve.

Stimuleeritakse põllumajanduses ju-ba käesolevast aastast sellist struk-

tuuri, mis tagaks vabariigile oma lei-vavilja.

Toimides esitatud kontseptsiooni järgi:

— vältida inflatsiooni

— vähendada ringluses oleva raha hulka

— paneme piiri valuutamaffia tege-vusele

— saame väiksemate valudega üle minna turumajandusele

— asume heale stardipositsioonile EEK konverteeritavaks muutmiseks

— peatame koloniaalsüsteemi juuru-tamise lääne firmade poolt (lääne 2—3 tunni tööasu siinseks kuupal-gaks)

— vältida riigivara mahaparselda-mise nõukogude rublade kõrvaldami-seks ringlusest

(Järg 2. lk.)

EESTI OMA RAHA

(1. lk. järg)

— saame privatiseerimisest saada-
vad summad kasutada ettevõtluse
arendamiseks ja sotsiaaltäiari toeta-
miseks

— peatame rahvuslike kultuuriväär-
tuste ja kaasaegse loomingu paremiku
voolu import-leivaraasukeste eest lään-
de

— saavutame iseseisvumiseks vaja-
liku majandusliku sõltumatuse.

Soome edud:

— kaob ära eesti turistide vahen-
datav ebasesuslik viinapututus

— Soome tööturg vabastatakse eba-
normaalselt suurt (mitmekümnekord-
set) eelist omavast konkurendist

— avaneb täielikumalt Eesti (Balti)
turg Soome kaupadele.

Eesti oma raha Hiiu Koguja kont-
septsioon tekkis 1918. a. analoogia
põhjal (vt. «HK» 1/90) 1989. a. lõpul.
See on läbinud mitmeid arutlusi siin-
pool ja 1990. a. alguses ka sealpool
lahte. Sealse finantsministeeriumi töö-
taja(te) arvamus tollal oli: «Tehnil-
selt mõeldav. Poliitiliselt praegu mit-
te.»

Tänaseks nagu teame, on poliitilised
hoiakud ka sealpool lahte palju muu-
tunud.

Eesti kroonile ülemineku aeg sõltub
poliitilistest eeldustest ja tehnilisest
kõljest.

Poliitilised eeldused võivad tekkida
üleöö (Ida-Euroopal).

Tehniline kõlg lubaks üle minna
1991. a. keskel.

FIP-i Londoni kongressilt

FIP-i Londoni kongressil võeti
vastu mitmeid ettepanekuid — uusi
punkte FIP-i reeglitesse. Juba Lon-
doni näituse lõpul oli esmakordselt
osavõtjail võimalus kohtuda ja ves-
telda žüriiga.

Edaspidi nähakse ette kõigile näi-
tusest osavõtjatele üle anda nende ko-
gu hindamisleht.

3 ettepanekut tegi Mehhiko dele-
gatsioon, 2 nendest võeti vastu:

1. Kui registreeritud osavõtja ei pa-
ne oma eksponaati välja, ilma et
omaks selleks vabandavat põhjust,
ei lubata tal kahe järgmise kalendri-
aasta jooksul FIP-i näitustel esineda.

2. Edaspidi peab osavõtja, regist-
reerides ennast mingile FIP-i näituse-
le, esitama ka näitusekogu sissejuha-
tava lehe koopila.

Kõiki ülalloeitlud ettepanekuid
võiksime juba aegsasti arvestada —
kasutada ka madalamal tasemel ko-
hapeal.

EFL volikogu koosolek

Eesti Filatelistide Liidu volikogu
järjekordne koosolek peeti Tallinnas
6. oktoobril. Päevakorra põhipunktiks
kujunes näitusealase töö edendamine
EFL-is. Ettekandega esines hr. Elmar
Vaipi. Järgnes elav arutelu, mille
käigus kujunesid välja järgmised
seisukohad:

— täiendusõpet tuleb organiseerida
kõigile: eksponentidele, näituste kor-
raldajatele, žürii liikmeile;

— rakendada väiksema eksponaadi
mahuga võistlusklasse konkurssnäi-
tustel (kas 2 stendikülge nagu nn.
«nõelaklass» põhjamaades või 1 sten-
dikülge nagu «Hiiu Ruut '90-1»);

— jälgida, et näituste väljapane-
kute seas oleks ka piisavalt atraktiiv-
set noorte tulevaste filatelistide
jaoks;

— kasutada kõiki võimalusi mujal
toimuvatel näitustel osalemiseks, et

saada kasulikke kogemusi tegelikus
konkurentsis.

Ants Linnard tegi kolleegidele et-
tepaneku, et iga volikogu liige koos-
taks aasta jooksul ühe uue 2 stendi-
küljelise mahuga näituseeksponaadi.
Ettepanek sai enamuse toetuse ning
vormistati otsusena.

Järgmises päevakorrapunktis andis
juhatus esimees Uno Kuusik lühilä-
vaate kohtumistest põhjamaade filate-
liaorganisatsioonide juhtidega Lundis.
Nagu muudelgi elualadel, nii ka fila-
teelias segab Eesti Vabariigi ebamää-
rane poliitiline staatus saamast EFL-i
regionaalse filateeliaorganisatsiooni-
de ühenduse täieõiguslikuks liikmeks.
Suhtumine meisse on aga heatahtlik,
mis loob juba praegu soodsad võima-
lused koostööks.

Elmo VIIGIPUU

Hiiu Kogujate Seltsi aastakoosolek

Kadripäeval, 25. novembril 1990. a.
toimus Hiiu Kogujate Seltsi järje-
kordne aastakoosolek. Vaeti aasta
jooksul tehtud ning seati sihte edas-
pidiseks.

Esimees Elmo Viigipuu rääkis
seltsi poolt korraldatud üritustest.
Maikuu algul võisid hiidlased vaada-
ta postmargi 150. aastapäevale pü-
hendatud näitust «Hiiu Ruut», mis
oma ühestendiliste eksponaatide poo-
lest oli ainulaadne kogu vabariigis
ja mida käisid uudistamas ka külali-
sed pealinnast Mai lõpul toimus seltsi
liikmete traditsiooniline sõit «Pär-
nu kevadele», mis on vägagi popu-
laarseks saanud. Oktoobris toimus
aga naabritega kohtumine Haapsa-
lus.

Siit lähtudes, otsustati Läänemaa
huvikaaslased uuel aastal saarele kül-
ja kutsuda. Ja uuel aastal saab
korraldatud ka marginäitus «Dago
'91». Värskemaid üritusi toimus veel-
gi ja neid kavandati ka edaspidiseks.

Koosolekul ei saanud mööda min-
na ka sellest, et selts lõi agaralt kaa-

sa esimestel ülemaailmsel hiidlaste
päevadel ning et jaanuarist nägi koos
Arenduskeskusega «Leiger» Jaan Ot-
sasoni eestvedamisel ilmavalgust esi-
mene sõjajärgne kollektisnäärde
väljaanne Eestimaa — «Hiiu Kogu-
ja».

HKS on teinud tihedat ja tulemus-
rikast koostööd koduloomuseumiga.
Kärdla linnavalitsusega ja juba eel-
poolmainitud arenduskeskusega. On
kaasatud oma tegevusse noori, kel-
lest Egon Veevo ja Jaan Altement on
ka mujal vabariigis edu saavutanud.

Jõudumööda on püütud arendada
sidemeid ka välisriikidega ning seltsi-
sil on juba mitu tõhusalt tegutsevat
kirjavahetajaliiget, kes kõik Hiiumaast
huvitatud. Seda suunda jätkatakse ka
edaspidi.

Täiendame ka seltsi erialast raama-
tukogu, milles juba mitmedki kogu-
jatele vajalikud ja väärtuslikud väl-
jaanded. Oma teadmiste täiendamiseks
kavatsetakse aga korraldada
seminar.

Mart REINO

UUED EESTI VABARIIGI POSTISIDETEENUSTE TARIIFID ALATES 1. JAANUARIST

Jrk. nr.	Saadetise liik	Tariif kopikates endine uus	
1.	Lihtpostkaart	4	15
2.	Lihtkiri kaaluga kuni 20 g	5	15
3.	Lihtpanderoll kaaluga kuni 50 g	10	20
4.	Tähtismaks, mis võetakse lisaks postkaardi, -kirja või panderolli põhitarifiile	5	50
5.	Väärtkiri (minimaalne tariif)	25	65
6.	Liht-, täht- ja väärtkirja iga järgneva 20 g või selle osa eest	5	5
7.	Liht- ja tähtpanderolli iga järgneva 50 g või selle osa eest	5	10
8.	Väärtkirja ja väärtpanderolli kindlustusmaks iga väärtustatud rubla või selle osa eest	2	4

Seni kasutusel olnud 4-kopikalise margiga postkaartidele ja 5-kopikalise
margiga ümbrikutele kleebitakse sideasutustes enne nende realiseerimist li-
saks postmarke vastavalt 11 ja 10 kopika eest. Postkastidest võetud endise
tariifiga maksustatud saadetised saadetakse juurde maksu rakendamata edasi
kuni 1. veebruarini.

Rahvusvahelised postisidetariifid ei muutunud, vaid endise Saksa DV
aladele saadetavad kuni 20 g liht- ja tähtsaadetised tuleb alates 1. jaanua-
rist tariifitseerida nagu tavalisi rahvusvahelisi saadetisi. Seni kehtis neile
teiste sotsialismimaadega analoogiline soodustus (sisemaa tariif).

Filateeliast Leipzigi täna ja enne Saksamaa ühinemist

Enne olid kõik filatelid, muud kollektsionäärid ja isegi «Bonzai» kasvatajad ühises «Kulturbundis» (kultuuri ühing). Suurem osa liikmest maksust voolas üldorganisatsiooni juhtide tasku.

Filatelid olid arvukaimaks sektsiooniks, kuid nende huve ei kaitstud. Ka Postiministeeriumi nõuandjaiks postmarkide programmi kavandamisel olid kulturbundi «spetsialistid». Margid said vahel ka inetud. Markide ostjailt, filatelidelt ei küsitud.

Registreeritud filateliste oli palju, et saada kätte postmarke, mida vabamüügil polnud. Olid talongid filateelias, nagu teel praegu. Talongi omanik sai ühe sarja igast väljaandest. Filateelia aktivistid said aga kolm sarja ja lisaks veel Berliinist kolm (klubi tõendiga).

Vabal turul maksis üks sari 4 x nominaali. Nüüd on palju muutunud. Iga kodanik saab postmarke osta oma soovi kohaselt.

Kes ei taha käia postkontoris, võib postmarke ka tellida posti teeninduspunkti (Berliinis, Frankfurt/M., Weidenis ja Gütersloh'is). Tellida saab: puhtalt, eritempliga, tavalise templiga, FDC või maksimumkaarte, mida vaid soovid. Saatmine toimub tasuta.

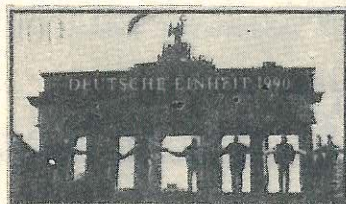
Nüüd võib ausalt öelda, et enamusest endistest «filatelidest» olid nn. «kaasajooksjad». Usun, et ka spekulantide oli, kes ise ei kogunud, vaid müüsid kõrgema hinna eest edasi. Meil Leipzigi oli paarikümne AG (Arbeitsgemeinschaft), s.t. filateliste ringe. Nüüd pole rohkem, kui 4–5 filateelia klubi. Minu AG-s oli 120–130 liiget. Neist on vaid 20 jäänud.

Liikmemaks on nüüd kõrgem — aastaks 40 DM. Osa sellest läheb Saksamaa Filateliste Liidule, osa jääb meile. Iga liige saab 3 korda aastas tasuta keskajakirja ja peale selle Leipzigi ühingu ajakirja nimega «Sachsendreier».

Filateelia-ajakirju liigub siin nüüd palju. Hinnad on 4 ja 6 DM vahel. Tuntuim on Michel-Rundschau, 4 DM kuus.

Kokkuvõttes, nüüd on kõik kergem, kõik on vaba — aga kõik on kallim. Elu ja ka margid läksid kallimaks. Markide valik on suurem, väga palju on lisamaksuga. Aastaprogramm näeb ette 79 marki ja 4 blokki, üldväärtuses 83.30 DM. Liiga palju, aga filatelid ostavad!

Karl FREIMUTH

«Eesti Filatelistid RY»

1987. a. detsembris asutati ja siiani rohkem mitteametlikult tegutsenud soomlaste ühing «Eesti Filateliit» kavatseb nüüd enda ametlikult registreerida. 4. novembril toimus Filatelia Suurürituse ruumides ühingu koosolek. Vastu võetud ühingu põhikirjas on ühe põhitegevusharuna märgitud Eesti filateelia alase uurimistegevuse arendamine.

Praegu on ühingu umbes 70 liiget ja ka Eesti Vabariigi kodanikel, kes filateeliast huvitunud, on võimalik ühingu liikmeks astuda. Praeguses olukorras on nendele liikmeksastumine tasuta.

Ühingu esimees on Jari Forsblom, aseesimees August Leppä, sekretär Pertti Huja, laekur Esa Mattila ja maakler Aarno Järvinen.

Ühingu aadress:
Pellavanrinne 2 C 23
02 400 KIRKKONUMMI
SUOMI

Alanud aasta esimene suurem üritus on kokkutulek ja oksjon Helsingis 10. märtsil.

Jari FORSBLOM

Soomes Filateliste Liit organiseerib tänava erireisid kahele aasta suurüritusele. Lennuretk «NORDIA» näitusele 26. VI — 1. VII 1991 Reykjavík'ile läheb osavõtjale maksma 6655 FIM-i.

Tokio maailmanäitusel «PHILA NIPPON '91» osalemine 18.–26. XI 1991. läheb osavõtjale maksma 11 985 FIM-i. Viimane reis toimub Aerofloti lennukil läbi Moskva.

Erimitest hologrammini

Tavaliste postmarkide kõrval, mis on mõeldud vaid postmaksu tasumise tõendiks, lasevad pea kõikide riikide postitalitused välja ka tavalistest erinevaid postmarke. Nende valmistamiseks kasutatakse eritehnikat või erimaterjale ja need on peamiselt mõeldud filateliste jaoks. Lastakse välja postmarke trükituna eri liiki paberile, samuti mitut liiki trükitehnikas nagu kõrgtrükk, metallograafia, ofsettrükk. On ilmunud postmarke, mille valmistamisel on paber asendatud muude materjalidega. Nõukogude Liidus ilmus korduvalt postmarke, mis olid trükitud alumiiniumfoolile. Saksa Demokraatlikus Vabariigis anti 1963. aastal välja margiplokk tehismaterjalile — dederonile — trükituna.

Postmarke on trükitud isegi puhtale kullale. Aafrika väikeriigis Gaboonis, kus on elanikke alla miljoni, lasti 1965. aastal käibe 1000 frangine postmark, mis oli trükitud kuldfoolio-

le. See oli pühendatud suure humanisti Albert Schweizeri mälestuseks, kes elas ja töötas Gaboonis üle 50 aasta. Jeemeni Araabia Vabariigis ilmus sari Aafrika loomi kujutavaid postmarke. Erakordseks teeb need margid asjaolu, et need on ruumilise kujutisega stereomargid. Eriti laialt on levinud fluorestseeruvate postmarkide väljaandmine.

1989. aasta tõi filateeliasse uudisena hologrammpostmargid. Peaaegu üheaegselt, 1989. aasta oktoobris, ilmusid maailma esimesed hologramm-margid Austrias ja Brasiilias. Austrias ilmus 8 šillingi väärtuses postmark 18. kuupäeval ja Brasiilias — 25. oktoobril kolm erisugust postmarki väikepoognates. Austria hologramm-margi tiraaž on 3 miljonit, mis on väikeriigi kohta küllaltki suur. Sama aasta 3. detsembril ilmus Ameerika Ühendriikides ümbrik, mille oli nelinurkne väljalõige ja väljalõike alla oli klee-

bitud sinist värvi hologramm. Riigi nimetus «USA» ja vääring «25» oli trükitud ümbrikule.

Soomes ilmus 2 hologramm-marki 19. jaanuaril 1990. aastal. Need valmisid kolme maa ühistööna. Hologrammid tehti Inglismaal, margid trükiti Soomes ja hologrammid paigaldati Rootsis. Tiraažiks oli ette nähtud mõlemal margil 1 miljon. Seoses tehniliste raskustega valmistamisel oli ilimumispäeval valmis vaid osa postmarke. Kogu tiraaž valmis suveks. Sealjuures muudeti valmistuse tehnoloogiat. Nimelt oli esimene partii postmarke hammastatud vasakult paremale, aga teine partii — paremalt vasakule. Nii on 1.90 väärtuses postmarkidel esimest varianti 820 000 ja teist varianti 180 000; 2.50 postmarkidel — esimest varianti 800 000 ja teist 200 000.

Seoses hologramm-markide valmistamise keerukusega ja nende kalli hinna tõttu võib arvata, et selliseid väljaandeid palju ei tule.

Elmar VALPI

OKSJONIHAAMRI ALT

6. oktoobril toimus Tallinnas Kodulinna majas Eesti Filatelistide Liidu teine oksjon. Esimene peeti samas 18. veebruaril. Filatelistide jaoks läks pakkumisele veidi alla 100 numbrit (esimesest korrast üle kolmandiku vähem): eelfilatelie kirjajad — 6, Eesti margid — 18, Eesti võltsingud — 6, Eesti tervikasjad ja templid — 14 jne. Enamik pakutust läks ka kaubaks. Raskusi oli kõrge alghinnaga suurte ning suhteliselt värsket materjali sisaldavate kogudega. Osa ei leidnud üldse huvilist ja osa läksid alghinnaga. Eakam materjal pakkus võimalusi kohati päris ägedaks konkurentsiks. Suurima hinnatõusu tegi läbi Eesti

«tuviseeria» 15-sendine (Michel nr. 162) kirjal: 3-rublane alghind tõusis 95 rublale. Kõrgeim lõpphind kujunes aga Piritamarkide sarjale poognates — 850.— (alghind 260.—).

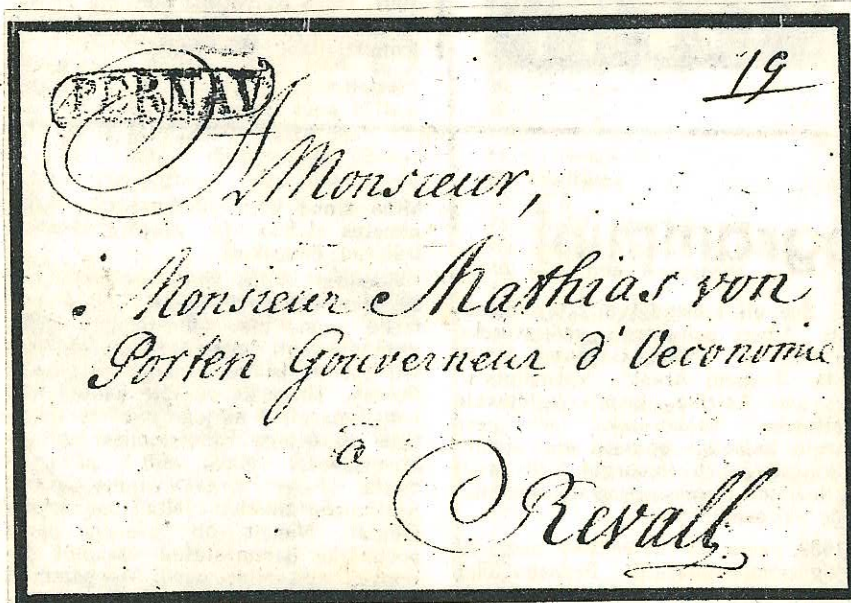
Pakkumisel oli ka kolleksioneerimisalast kirjandust (11 numbrit). Tähelepanuväärne oli ehk esimesel oksjonil müümata jäänud KOHL's Briefmarken-Handbuch II Auflage hinnatõus 25 rublalt 200 rublani. Hinnas on V. Orgi «Eesti post ja postmargid 1940–42» (1959. a.): veebruaris tõusis selle hind 95 rublani ja oktoobris 70-ni (alustati mõlema korral 25 rublast).

Klubi «Hõbevalge» 3. 11. 1990 oksjoni tulemused (loosi nr. — müügi-hind). Müümata jäänud loose pole märgitud.

1. — 12.—; 2. — 30.—; 3. — 5.—;
4. — 10.—; 6. — 28.—; 7. — 25.—;
8. — 25.—; 9. — 15.—; 10. — 25.—;
11. — 10.—; 12. — 15.—; 13. — 15.—;
14. — 35.—; 16. — 10.—; 17. — 12.—;
20. — 12.—; 26. — 15.—; 27. — 17.—;
29. — 5.—; 30. — 55.—; 31. — 35.—;
32. — 25.—; 33. — 70.—; 35. — 25.—;
36. — 15.—; 38. — 25.—; 39. — 15.—;
40. — 20.—; 43. — 25.—; 44. — 5.—;
46. — 6.—; 47. — 7.—; 48. — 10.—;
49. — 35.—; 50. — 7.—; 51. — 10.—;
52. — 8.—; 53. — 8.—; 54. — 14.—.

«Holmasto» 21. 10. 90 oksjonilt:

Eesti 5 marka 1926	1+ — 01/1+	600/620
1 kroon 1933	UNC	600/—
2 krooni 1930	UNC	350/420
Läti 2 santiimi 1937	01—	150/200
Leedu 10 litu 1938	1+	110/110
Vene 1 rubla 1834	Al. I mäl. s. 1+ — 01	1000/1000
1 rubla 1859	Ratsanik 1+ — 01/1+	500/560
1 rubla 1883	Kroonimine 1+ — 01/01	240/240
1 rubla 1896	Kroonimine	1+ 150/150
1 rubla 1912	Gangut 1+ — 01	750/—
1 rubla 1913	Romanov 01—	100/—
Eesti Kotkaristi kuldrist	01	900/2600
Leedu Gediminas 4 j.	01	750/1050
NSVL Töö Punalipp	01	500/540
Ema-kangelane	01	350/580
Isamaasõda 2 j.	01	350/370

BALTIMAADE FILATEELIAHARULDUSED
ROOTSI OKSJONIL

Stockholms Frimärkshuseti Kvalitetssauktion'it oli enampakkumisel kolm haruldast Balti maade kirja. Templitega, mis on pärit 18. sajandi algusest. Templid on «Reval», «Pernau» ja «Riga».

«Revali» templit on teada ainult paarikümne ümber. Sellise templiga Karlskronasse saadetud kiri müüdi

oksjonil maha 60 000 krooni eest.

Revalisse härra Mathias von Portenile saadetud kiri, mis kandis «Pernau» templit, vahetas omanikku 150 000 krooni eest.

Kolmas oli 300. aasta eest Riias Stockholm kuninglikule sõjakolleegiumile saadetud «Riga» templiga kiri, mille hind tõusis 140 000 kroonini.

KODULINNA OKSJON
16. DETS. 1990

Ligi viiesaja numbrit mahamüümine koos järeloksjoniga (müümata jäänud nr-id) võttis aega kella 10.00 kuni 15.30.

Valik oli kirju: rikkalikult vanu mapapidamisesemeid, dokumente, pudeleid, lauanõusid, postkaarte, tekstiilkäsitöid, ajalehti, münte, paberraha jne.

Päeva naelaks kujunes kindral J. Sootsi poolt lähetatud kiri O. Kallasele, mis alghinnast 1.— rbl. tõusis kolmesajakordseni.

Kõrgeim alghind 8000 rbl. oli Eesti—Läti—Leedu mündikomplektil, mis vahetas omanikku 8500 rublaga.

Meeldivaks üllatuseks «Kodulinna» poolt oli oksjonipaigas avatud mõnus «Buffet».

Publikut tundus natukene häirivat kindla reglemendi puudumine ja «vasaramehe» sage kaasalöömine pakkumises. Et vältida võimalus saada süüdistatud erapoolikuses, on pikemaegsete oksjonitraditsioonidega riikides «vasaramehel» töö ajal kaasa mängimine keelatud.

RAAMATUÄRI «ARP»
NOVEMBRIOKSJONILT

Kokku 75 numbrit ja 10 940 rubla.

Suurim objekt — poolnahkköites Eesti Entsüklopeedia I—VIII + täienduskoide 1250.—/3550.—, järgnes Taska poolnahkköites «Eesti Vabadussõda» I—II 950.—/1150.—. Taska poolnahkköites Üldine Kunstiajalugu tõusis 250-lt 440-le ja «Eesti Avalikud Tegelased» 60-lt 300-le rublale. Täpselt samaväärseks hinnati «Eesti kirjakuulutaja eksiliis».

Väärib märkimist suur nõudmine EV aegse kriminaalromaanide sarja raamatutele. Oksjonil oli 8 sarja raamatut alghinnaga a' 20 rbl. Kõrgeimaks tõusis A. Christie «Salapärase juhtum Styles'is» (nr. 2) hind 180 rubla. Ülejäänud hinnad jäid märksa tagasihoidlikumaks: Nr. 4 — 160.—, 7 — 60.—, 13 — 60.—, 14 — 120.—, 18. — 100.—, 19 — 100.—, 20 — 110.—.

SAKSAMAA PABERRAHAD

Saksamaa on oma poliitiliste suursündmuste kaudu ja nendega seoses pakkunud rohket põnevust ka kollektsionäärile: üleminekuperioodi segafrankeeringuga kirjad, vanad nimes tagasisaanud linnade kalender-templite variandid, postkaardid muutunud näoga Berlinist. Nüüd on huvilavat ka bonistidele — üksteise järel tulevad käibele uued paberrahad. Oktoobrikuisel Saksamaa-reisil õnnestus verivärsked 100- ja 200-margalisi rahatähti oma silmaga näha ja koguni näpuga katsuda... Sellest siis ka huviaratus kollektsionääridele teada anda, keda ja mida uut rahadel on kujutatud.

Alustuseks aga vast paarist uudisjoonest Saksa rahadel. Esiteks on väärtpaberi sees kitsas metallfoolio riba, — võltsimiskindluse tõstmiseks. Teise uuenduse otstarve on ütlema selge — rahamärkidel on ka pimedate kirjas, reljeefsed nimiväärtustähised.

Ent vaadake siis nüüd uute rahade pilte. Saksa Bundesposti ajakiri «Postmagazin» kinnitab, et kui 1961. aastal käibele tulnud ja ka edaspidi käibele jäävatel paberrahadel on paiguti sellised «kuulsused», kellest sakslased ise midagi ei tea, siis seekord on valik hoopis õnnestunud.

5-margasel, põhitoonilt rohekaskollasel kupüüril (mõõtmed 62x122 mm) on kirjanik Bettina von Arnim (1785—1859), president Richard von Weizsäckeri kinnitusel «kauneim sakslanna». Raha tagaküljel on kirjaniku ühe

romaanilise illustratsiooniks olnud lillepärj. Juba valmis kavandile lisati pöördeliste sündmuste tähistuseks Brandenburgi värava kujutis.

10-margasel (sinakasviolett, 65x130 mm) on matemaatiku, astronoomi, füüsiku ja geodeedi Carl Friedrich Gaussi (1777—1855) portree. Carl Gauss leiutas uusi maamõõtmisriistu, konstrueeris esimese elektromagnetilise telegraafiaparaadi ning sai oma eluajal «Esimese matemaatiku» (*mathematicorum princeps*) tiitli. Raha tagakülge ehib kuulsa teadusemehe sekstant. Gaussi- raha kõrval käibib edasi ka sakslastele nii harjumuspärane Albrecht Düreri «Noore mehe portree».

20-margasel rahal (roheline, 68x135mm) näeme luuletajat Annette von Droste-Hülshoffi (1797—1848). Eluajal tunnustamata jäänud, aga tulevikukuulsusest unistanud poetess on nüüd tõesti tuntus tõusnud — ja jõuab rahale trükituna peagi kõigi sakslaste käte vahele! Kupüüri teisel poolel on kirjutussulg ning raamat.

50-margane (oliivpruun, 71x146 mm) esitleb barokiajastu arhitekti ja ehitusmeistri Johann Balthasar Neumannit (1687—1753), portree taustaks on Würzburgi ajaloolised ehitised. Täiendust sellele taustamotiivile näeme väärtpaberi tagumisel poolel.

100-margane (puna-sinine, 74x154 mm) on pühendatud Clara Schumannile (1819—1896), pianistile ja heliloojale, Robert Schumanniga abikaasale, kelle lapsega klaverimänge kuul-

des õelnud 82-aastane Goethe: «Sel tüdrukul on rohkem jõudu kui kuuel poisil kokkul!». Muidugi on raha teise poole sobivaim kujunduselement Clara Schumannil lemmikklaaver, selle taustaks aga Maini-äärse Frankfurti konservatooriumi hoone.

200-margane (punakasoranž, 77x162 mm) toob meid lähemale kaasaajale — esiküljel meedik-immunoloog Paul Ehrlich (1854—1915), nobeli preemia laureaata aastast 1908, tagaküljel — mikroskoop.

500-margasel rahatähel (purpur-punane, 80x170 mm) naeratab Maria Sibylla Merian (1647—1717), maali- ja vasegraveeri- ja looduseuurija. Raha tagaküljele on kunstniku enda graveeritud imekena võilill, millel istub liblikas ja roomab liblikavastne, Maria Meriani kui loodusteadlase põhilised uurimisoujektid.

Uue rahaseeria suurima nimiväärtusega kupüüril, 1000-margasel (punakaspruun, 83x178 mm) on Jakob (1785—1863) ja Wilhelm Grimm (1786—1859), tuntud mehed lastele läbi peaaegu kahe sajandi. Muidugi on raha tagaküljel muinasjutukangelased.

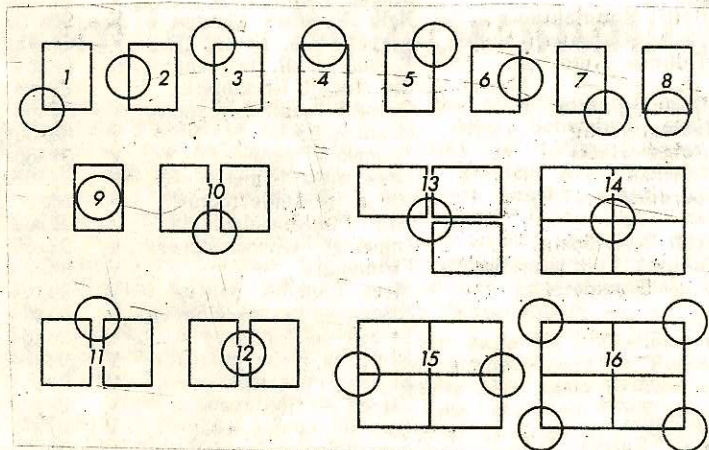
Meenutuseks ja lohutuseks neile, kes näevad meeste trükkimises kallemale pangatähele karjuvat vastuolu kahe sugupoole võrdõiguslikkuses: kõige enam on ringluses 100-margalisi, niisiis nüüd Clara Schumannil portreega rahapabereid...

Toomas JÜRIADO

Siit nurgast ja sealt nurgast

Austria. Et filateliste paljusid soove postmarkide erilaadseks tembeldamiseks täpselt ja ratsionaalselt võiks täita, koostas Austria post näidislehte, millel on esitatud ja numbriga varustatud 16 kõige tarvitavat tembelendusvarianti. Filateliste palutakse oma tembelendussoovid teada anda näidislehel tehtud vastava märkiga või vastava tunnusearu teatamisega.

«Sainmlier express» nr. 20/1990

Sama süsteemi (numératsiooni) sobiks kasutada ka meil filateliaalasel suhtlemisel.

Soomes on möödunud aasta jooksul läbi viidud 14 koolitusseminari filatelistidele, kokku 315 osavõtjaga. Neljal korral oli teemaks «näitusekoostamine» — osavõtjaid kokku 92.

6. oktoobril peeti Tallinnas seminar EFL-i žüriikollegiumi liikmetele ning teistele huvilistele, mille viisid läbi hr. R. Kauhanen Soomest ja D. Galašnikov N. Liidust. Lisaks eksponaatide koostamise ja hindamise probleemidele rahvusvahelistel näitustel, oli juttu ka näitusegevusest Soomes. Järelelegemist väärivalt jäi meelde näituse eksponaatide andmepank arvutit, regulaarsed seminarid näituste komisariidele, žüriiliikmetele, organiseerijatele ja väljapanijatele; lektoritegrupp filateliste liidu juures (lektorite nimekiri on saadetud kõigile klubidele); eriline tähelepanu klubinäitustele. Ja tulemus pole jäänud tulemata: 5 aastaga on näituseeksponaatide arv Soomes suurenenud 300-lt 600-le, millest 100 on kõlblikud FIP-i patroonaži all toimuvatele näitustele.

*

Uus Venemaal koguvate ühing asutati Soomes. Nimeks: Finnish Society for Russian Philately. Siis midagi sarnast põlisele Inglise Society of Russian Philately'le ja Saksamaa ARGE «Rusland/UdSSR»-ile.

*

Rootsi Postivalitsuse möödunud aasta maikuu eksperiment — õpilased said lähendada postkaardi tasuta, kui joonistasid ise sellele margi — jääb kindlalt postiajalukku. Viimane La-Pe number hindab sellised tervikasjad juba 20 margale.

Siit nurgast ja sealt nurgast

Plahvatuslikult on kasvanud nõudmine Saksa DV juubelimüntide järele Saksamaal. 1989. aasta lõpul maksis SDV juubelimüntide komplekt (ilma proovimüntideta) veel ümarguselt 6000 marka. Möödunud aasta septembris oli pakutud vabaturuhind juba kuni 50 000 marka.

*

Uustrükised. Selle all mõeldakse ajaliselt hilisemaid varasemate mündiväljaannete mündimisi.

Uustrükk järgneb tavaliselt sama või korrigeeritud templiga. Tuntu- maid järeldrükke on austria Maria Theresia taaler aastast 1780, mille vormimist veel tänapäevalgi jätkatakse.

Saksamaal on saksa müntide järeldrükid kategooriliselt keelatud. Austria järeldrükid on tunnustatud, kuna nad vermitakse valitsuse tellimuseel.

Ka tsaari-Venemaal oli vanade müntide järeldrükk valitsuse loal tunnustatud, millest pärinevadki nn. «novodel» id. «Novodelid» on loodud ehtsate templitega ja erinevad originaalmüntidest metalli koostiselt ja eriti puhta pinna poolest.

Novodele ei tohi ära segada võltsingutega, mida tehakse mümesuguste meetoditega ja sageli hoopis valtest metallist. Nõukogude münditurg on praegu kahjuks võltsingutest lausa üle ujutatud.

Mujal maailmas on nii vanade, kui kehtivate rahade võltsimine võrdse rangusega keelatud.

*

Taliolümpiamängudeks Albertville'is ilmub igas poolaastas 2 kuld- ja 2 hõbemünti. 4 esimest — spordialasid kujutavat — olid sügisel juba väljas, neli järgmist lisandus aasta lõpus.

Üks olümpiamüntidest on pühendatud kaasaegsete olümpiamängude algatajale — parun Pierre de Coubertin'ile.

*

Esimese Euroopa Vahetus-Miitingu organiseerib S. C. MUSEE EUROPEEN DE LA BRASSERIE «MEUROBRA», õlleteemaliste kollektsionääridele PHILIPPEVILLE'is püha- päeval, 24. märtsil 1991. a. Päeva- programm algab kell 9.00 vahetus- kohtumisega C.A.T.P., rue de la Gen- darmerie, 38, 6430 Philippeville, (Philippeville asub Belgias, ca 80 km Brüsselist lõunas. Toimetus).

*

Soome postkaardiühing «Apol- lo» valis ka järgnevaks kaheks aas- tak oma juhatuse esimeheks Raili Kuusjärvi. Onnitleme!

*

Klubi «Baltic» (õlleartiklite kogu- jad) börs toimub tänavu Leedus, Vil- niuses 23.—25. augustini. Osavõtuks registreerida (rbl. 5 orgkuludeks) aadressil 232 055 Vilnius, pk. 802. V. Ukolov.

EESTI MINIKALENDRID 1988. a.

(eestikeelsed ja ka Eesti jaoks valmistatud)

Jrk.	Firma	Kirjeldus	Asend	Mõõt	Tiraaž tuh. tk.
1.	E(esti) R(iiklik K(indlustus	Kollane auto	H	100x68	200
2.	ERK	Valge auto	H	"	"
3.	ERK	Punane auto	H	"	"
4.	ERK	Sinine auto	H	"	"
5.	E. Punase Risti Selts	«Ära liialda!»	V	94x65	300
6.	FEMil. ja Reklaami Val.	Katri Horma	V	97x71	45
7.	—, —, —	filmis «Metsiuged» Erik Ruus	V	97x71	45
8.	RAI	filmis «Vaateleja»	V	"	"
9.	Sporidiloto	Sõidutee autodega	H	100x73/x2	20
10.	«Eesti Näitus»	Neiu õnnemuulikestega	V	113x70	20
11.	«Marat»	Kutsekaart aukülasile	H	95x68	0,5
12.	Tallinna Täitevkomitee	Tüdruk kollases kostüümis	V	92x62	6
12.1.	—, —	Linnavalitsuse hoone (raam bordoopunane)	V	92x62	1
13.	«Ekspress»	Linnavalitsuse hoone (raam pruun)	V	92x62	(incl.)
14.	Eesti Kalatööstus	Komplekt kuukalendrid (12 tk.)	V	100x73	50
15.	Turisminõukogu	Oppelaev «Krusenstern»	V	91x60	10
16.	Kuuroortite Nõukogu	Tähed EVTEN	V	93x69	3
17.	Tallinna Eksk. Büroo	Pärnu Kuurort 150	V	107x74	30
18.	—, —, —	Vaade vanalinnale	V	94x64	10
19.	—, —, —	Kadrioru loss	V	"	"
20.	—, —, —	Maarjamäe memoriaal	V	"	"
21.	«Olion»	Niguliste kirik	V	"	"
22.	—, —, —	Inglise kokkerspaniel	H	88x61	20
23.	—, —, —	Pirita rand. Surfing	H	88x64	20
24.	—, —, —	Vene borsoi, hele	H	88x63	20
25.	—, —, —	Bernhardiin	H	88x63	20
26.	—, —, —	Ida-Euroopa lambakoer	V	88x63	20
27.	—, —, —	Raekoja plats	V	90x63	20
28.	—, —, —	Kohtid	V	89x64	20
29.	—, —, —	Vene borsoi, tume	H	89x64	20
30.	—, —, —	Bokser	H	89x64	20
31.	«Salvo»	Vaade vanalinnale ülalt	H	89x64	20
32.	—, —, —	Tüdruk stop-signaaliga	V	93x64	2
33.	—, —, —	Laste plastikuusad	H	93x64	2
34.	—, —, —	Uisud jne.	H	93x64	2
35.	Juvelitehas	Küünlad jt. suveniirid	V	93x64	2
36.	RET	Daam kübaraga	V	84x60	5
37.	Standardite Valitsus	Üldvaade tehasele	H	89x59	3
38.	Koondis «Auto»	Pikk Hermann, firmamärk	V	89x61	1
39.	—, —, —	Punasel foonil vana auto	H	93x63	10
40.	—, —, —	Sin. «Mini» auto	H	93x63	10
41.	—, —, —	Naljapilt — inimesed autokerega	H	93x63	10
42.	«Baltika»	Mees roheline auto roolis	H	93x63	10
43.	ETA	Neiid kasukais	V	92x64	3
44.	«Balti Manufaktuur»	Sinisel foonil ETA	V	88x65	3
45.	Tekstiili-Galanterii Vabrik	Neiu õhukeses kangas	V	90x62	5
46.	«Tallinna Autoveod»	Kergei. Min. firmamärk	V	108x75	3
47.	—, —, —	T.roh. foonil furgoonauto	H	88x64	2,5
48.	«Desintegraator»	Sin. foonil firmamärk	V	88x64	2,5
49.	Raamatuühing	Oranzil foonil firmamärk	V	97x60	1
50.	«Rahva Hääli»	«Rongisõit»	V	85x55	20
51.	«Norma»	Toonekure pesa	V	91x63	35
52.	Sporidikomitee	Laps auto istmel	V	94x65	5
53.	—, —, —	100 a. raskejõustikku	V	98x68	1,5
54.	Eesti Kalatööstus	Tall. Poliitharidusmaja	H	92x62	50
55.	Tallinna Toitlustuskoondis	Oppelaev «Krusenstern»	V	93x63	50
56.	Vene Draamateater	Firmamärk	V	98x73	5
57.	—, —, —	Mees tumedas palitus	V	94x64	3
58.	—, —, —	Stseen — rahvas vibudega	V	94x64	3
59.	—, —, —	Stseen telefoniga	V	94x64	3
60.	—, —, —	Riidepuu mehe mantliga	V	94x64	3
61.	—, —, —	Stseen — noormees ja neiu	V	94x64	3
62.	«Mainor»	Stseen — jõuluvana	V	94x64	3
63.	S.s. «Kalev»	Punasel põhjal tekst	V	97x72	1
64.	«Noorte Hääli»	Kettaheitja helesin. foonil	V	99x66	0,3
65.	«Aja Pulss»	Valgel põhjal «NH» telef.	V	90x64	2
66.	Pärnu KEK	Sillerdav meri	V	95x66	20
67.	Pühajärve puhkekodu	Vaade linnakule	H	93x64	5
68.	Sanitaar-haridusmaja	Stilis. tamm ja nimetus	V	2x142x100	2
69.	Malemaja	Porgand/murtud pabeross	V	105x72	1
70.	Post	Eesti-Läti 100 laual	V	2x129x86	0,4
71.	Pioneeride Maja	350. a. Tallinna Posti	V	94x63	1,2
		Sinisel foonil 88	H	2x105x75	—

72. «Autom»	Draakon. «Autom» embl.	V	114x73	—
73.1. —, —	Draakon (embleemita)			
	lillal foonil	V	114x73	—
73.2. —, —	—, — rohelisel foonil	V	114x73	—
74. Eesti Raadio	Eesti Raadio embleem	H	4x89x58	—
75. Tallinna Maapar. Valitsus	Telefoni nr.-d embleemil	V	110x74	—
76. Eesti Merelaevandus	Vana purjelaev	V	99x69	—

Märkus: nimekirjas on ära toodud Eesti asutuste ja ettevõtete minikalendrite põhivariandid, Eestis trükitud välisfirmade võõrkeelseid kalendreid pole haaratud.

Bonistika «Sovetski kollektsioneris»

Moskva kollektsionäride ühingu poolt loodud ühiskondlik toimetust avaldas 1963. aastal kogumiku «Nõukogude kollektsionäär». Kogumik hakkas ilmuma igal aastal ja praegu on lugejate ees juba nr. 26.

Kuna esimesi numbreid on praegu väga raske kätte saada ja ka materjali käepärasemaks muutmiseks avaldame «Sovetski kollektsioneri» artiklite loetelu 1.—25. numbrini. Alustame bonistikast.

1. D. Senkevits, M. Neronov. Nõukogude üldriiklikud paberrahad. Nr. 1. lk. 137—140.
2. L. Rosenberg. Jakuutia «veinirahad». Nr. 2. lk. 123—124.
3. B. Goldstein, A. Natõšev. Paberrahade restaureerimine ja hoidmine. Nr. 2. lk. 125—132.
4. O. Verovenko. Armaviri boonid. Nr. 3. lk. 91—94.
5. E. Dmitrijev. Tannu-Tuva rahadest. Nr. 3. lk. 95—98.
6. E. Gribanov. Meditsiin rahamärkidel. Nr. 3. lk. 99—108.
7. D. Senkevits. Kahetsusväärsed vead huvitavas artiklis. Nr. 3. lk. 147—148.
8. A. Babenko. Krasnojarski tšekid. Nr. 4. lk. 83—84.
9. E. Gribanov. Poola ülestõusu boonid. Nr. 4. lk. 85—86.
10. D. Senkevits. On vaja kodumaiste paberrahade kataloogi. Nr. 4. lk. 87—88.
11. D. Senkevits. Vene NFSV riiklikud rahaemissioonid. Nr. 5. lk. 71—79.
12. Samaara tšekid-boonid. Nr. 5. lk. 80—82.
13. E. Gribanov. Robert Oweni «tööboonid». Nr. 5. lk. 104—105.
14. D. Senkevits. NSVL riiklikud rahaemissioonid. Nr. 6. lk. 108—118.
15. L. Pritsner. Suhhumi väljastamata boonid. Nr. 6. lk. 118—119.
16. I. Polozov. Mgjinski boonid. Nr. 6. lk. 120.
17. «CK» lugejad kodumaa boonide kataloogist. Nr. 6. lk. 121—122.
18. N. Navolotškin. Primorja rubla võitleb. Nr. 7. lk. 103—114.
19. L. Rosenberg. Arensburgi boonid. Nr. 7. lk. 115—118.
20. P. Butkevits. Olonetski rublad. Nr. 9. lk. 135—145.
21. I. Veiner. Veeikord Arensburgi boonidest. Nr. 9. lk. 151—152.
22. M. Aleksejuk. Paberrahade kataloog. Nr. 9. lk. 173—174.
23. I. Mozolevits. Jelizavetgrad: boonid ja protsendipaberid. Nr. 10. lk. 174—182.
24. N. Mihhailov. Uut Tuva Rahvavabariigi rahakäibest. Nr. 11. lk. 131—134.
25. D. Senkevits. Vsevoložkite 1840—1845. a. kvitüürid ja arvestuslehed. Nr. 11. lk. 135—142.
26. D. Kuznetsov, V. Kašin. Vsevoložkite boonid. Nr. 14. lk. 115—122.
27. J. Stefanovski. Mõnede vene 19. saj. lõpu paberrahade võltsimine. Nr. 15. lk. 160—163.
28. R. Thorževski. Ukraina NSV 1919. a. proovisedel 50 tšervonetsit. Nr. 17. lk. 128—132.
29. A. Kulakov. Seeriatähtede vaheldumisest 1898—1912. a. paberrahadel. Nr. 17. lk. 132—136.
30. J. Sreiber. Mõnedest paberrahadest kollektsioonis. Nr. 18. lk. 125—132.
31. M. Glizer. Vene NFSV 1919. a. arvestustähtede emissiooni ajaloost. Nr. 18. lk. 132—139.
32. A. Usatšev. Tsentrokassa maksukohustused. Nr. 19. lk. 123—130.
33. D. Senkevits. Kupong-boonide nimekirja täiendus. Nr. 20. lk. 123—127.
34. Aleksejuk. Rovno linna rahamärgid a. 1919. Nr. 20. lk. 127—133.
35. A. Siškin. Veksel-gigant. Nr. 20. lk. 133.
36. D. Senkevits. Paberrahade klassifikatsioon. Nr. 21. lk. 142—151.
37. S. Sapiro. Kaug-Ida boonid. Nr. 21. lk. 153.
38. D. Senkevits. Talupoegade Maapanga kupongid maksevahendina (1918. a.). Nr. 22. lk. 147—156.
39. A. Babenko. Neljandik-kerenkad. Nr. 22. lk. 157—158.
40. D. Senkevits. NSVL sõjalaenu. Nr. 23. lk. 122—127.
41. A. Stepaiov, S. Dogadin. Jenissei kubermangu Kooperatiivide Liidu 1922—1923. aasta arvestusmärgid. Nr. 23. lk. 128—133.
42. V. Globenko. Kazahstani rahakäibe ajaloost Isamaasõja aastail. Nr. 23. lk. 124—125.
43. V. Terebov. Mittetoimunud loterii. Nr. 24. lk. 160.
44. V. Terebov. Massilise tööliste leiutustegevuse ideede ja teatavõistluste laenu. Nr. 25. lk. 136.
45. V. Malõšev. «Minikade» ilmumise ajalugu. Nr. 25. lk. 156—157.

Siit nurgast ja seal nurgast

Lääne-Saksa ajakiri Deutsches Münzenmagazin hindab NSV Liidu Riigipanga mündiprogrammi «1000 aastat Venemaad» maailma üheks edukamaks. Programmi kõrgpunktiks aga mündisarja «Tsaar Peeter Suur».

Sarja koostisse kuuluvad:

1. Peeter Suure laevastik — Ag 900 (31,1 g)
2. Peeter-Pauli kindlus — Ag 900 (31,1 g)
3. Peaangel Gabrieli kirik — Au 900 (7,78 g)
4. Peeter I ausammas-ratsanik — Au 900 (15,55 g)
5. Põltava lahing 1709. a. — Pl 999 (15,55 g)
6. Peeter I — uutja (portree) — Pa 999 (31,1 g)

Kõik mündid on löödud kõrgekvaliteedilise poleeritud pinnaga.

*

Numismaatika ajaleht «Coin World» teatab oma 31. oktoobri numbris, et USA Föderaalne Kaubandusamet (FTC) on esitanud süüdistuse föderaalses ringkonnakohtus Kalifornias eestlase Hannes Tulvingu ja tema numismaatika firma vastu.

Süüdistuses öeldakse, et Tulving on 1987. aastast saadik võltstehingute kaudu oma ostjaskonnalt välja petnud 40 miljonit USA dollarit.

(«Eesti Päevaleht» 14.12.1990)

*

BIPEX (British International Postcard Exhibition on Euroopas suurimaks iga-aastaseks postkaardisündmuseks kõrgetasemeliste näituste ja müügilaadaga. Bipex 1990-st võttis esmakordselt osa ka suurem grupp Soome asjahuvilisi, kes jäi külastusega igati rahule.

*

Maailma üks suurimaid kollektsionäride ühendusi on IBNS — International Bank Note Society oma üle 1500 liikmega 83 riigist.

1990. a. liikmete nimekirja kohaselt kuulub ühingusse näiteks Schweitzist 29 liiget, Soomest 19 ja NSV Liidust 4 liiget (neist 2 Eestist, 1 Ukrainast ja suurelt Venemaalt vaid riiklik Muuseum Ermitaaž).

Siit on ilmekalt näha NSV Liidu stagnaajast veel tänapäevani säilinud suletus.

*

Saksa Liitvabariigi teadlased ja filatelistid on teinud mitmeid uurimusi postmarkide materjaliks kasutatud paberisortide kohta. Järeldusi on palju. Toome vaid ühe olulisema.

Postmarkide lahitletamisel ei tohi asetada ühte nõusse fluorestseeruvale ja mittefluorestseeruvale paberil olevaid marke. Enne pesemist tuleb sorteerida erineva fluorestseeruva ainega margid ja eraldi pesta. Pesemine toimugu toasoojas vees ja nii kiiresti kui võimalik. Sellega saame vältida fluorestsentsi rikkide ja ka võimalike värvimisi ümbrikupaberite värviga.

Ilmus kvartalikirja «EESTI KOLLEKTSIONÄÄR»

Tahaks öelda: «Kaua tehtud — kaunike» 1989. a. novembris, kui «Hiiu Koguja» mõetki veel olemas ei olnud, kuulsin härra Hindreksonilt, et temal ajakirja kahe numbri materjal juba koos ja see kohe ilmumas. Eraldi filateliste varem kavandatud. Paar päeva hiljem tekkiski mõte «kolmandast», mis nagu teate ilmub nime all «Hiiu Koguja». Et kvartalikirja materjal on valmis kirjutatud juba ammu, näitab ka sissejuhatus, kus pole sõnagi kahest juba ilmunud «EFil»-ist ega ka «Hiiu Koguja» neljast numbrist (1. nr. 16.01.1990).

«Eesti Kollektionäär» oma 56 leheküljega on märksa mahukam, kui «EFil» ja «HK» kokku. Värvitrüki kasutamine ja nägus kujundus (Ea Ändla) annavad väljaandele palju juurde. Siit siis ka ümmargune hind — viis rubla.

Ajakirja sisu on mitmekülgne: «Narva Kommuni Post», «Krusensternist», «Paduast» ja Nukahiva kalmistust, «Tallinna provisoorid», «FIP 59. kongress», «Leedu Vabariigi Post»,

«Uus—Vana laevaliin», «Eesti, Läti ja Leedu filateliaalased eksponaadid ülemaailmsel FIP näitusel», «Rahamärkide valmistamisest Eesti Vabariigis», «Numismaatikasümposion Sigtunas», «Ketra-Liisu» äkiline sünd, «Eesti Vabariigi kahekroonine proovimünt 1927. aastal», «Balti rahade ühisenäitus Riias», «Oma raha» (postijaamade rahast), «Eestimaa hõbelööd Saksamaal», «Portselani dekoratsioon Eestis 1920—1940», «Eesti Vabadusrist», «Eesti sõjaväe vormiriietus», «Cyrillus Kreegi sajas sünnipäev» ning 2 münditeose tutvustus rubriigis «Ilmunud kirjandust».

Kõik artiklid on trükitud «kolmes kohalikus keeles» (eesti, vene ja saksa), mis võimaldab ajakirja hästi kasutada ka keelte õppimisel. (Tõesti kahju, et ei ole õnnestunud saada korralikku kaanepaberit.)

Ühe aastaga nullist kolme perioodilise väljaandeni kolleksioneerimise alal, annab rõõmustavat optimismi ala tulevikku vaatamiseks.

Näitused

New-Zealand 1990. (24. 8. — 2. 9. 1990) haaras 500 näitusekogu 3000 stendil. Eestit esindamas ei olnud kedagi. Eesti-teema oli siiski esindatud. Näiteks meile tuntud «naabrimees» Timo Verho sai oma «Eestiga» suure kullatud hõbemedali. Suuri kuldmedaleid jagati välja 21 ja kuldmedaleid 52 tükki.

«Eesti eksliibris».

Tallinnas. Maarjamäel Orjovi lossis. Vanem periood 3.11.90 — 16.12.90, tänapäev 19.12.90 — 31.01.90.

Rein Looduse ja Heikki Lahi poolt koostatud näituse 32 lk. kataloogis on ära toodud andmed 145 eksliibrise kunstniku kohta.

Eriti huvipakkuv oli vanema perioodi väljapanek. Paljusid siin esitatud eksliibristest õnnestus kirjutajal näha esmakordselt.

Kuulutused

Vastused saata aadressil: 200 090 Tallinn, postkast 3435 ja lisada kuulutuse indeks.

HK-15. Ostan «Sovetski Kollektioner» nr. 22 või vahetan nr. 15, 18, 24 või 25 vastu.

HK-16. Ostan «koolnupesid» (surnust järelejäänud paberid, raamatud, kirjad ja tühi-lähi). Tasumine kohapeal.

HK-17. Ostan rahvusvahelisi vastuskuponge — «International Reply Coupon». 200 090 Tallinn pk. 376 või tel. 55 67 86; Jaan.

Ostan prominentsete inimeste autogramme. A. Sepp. 202 100 Rakvere, pk. 10.

HK-18. Kes on nõus loovutama hääti säilinud, vanu (enne 1945. a.) postkaarte? Võivad ka postist läbi käinud olla. Maksan tükist 2 rubla ja rohkem.

HK-19. Otsin vahetuspartnerit kirjastuse «Eesti Raamat» ja «Olion» nummerdatud kaartide alal.

«Hiiu Koguja» lähetatakse postiga igasse Eestimaa nurka, kui saadate rahakaardi, märkides sellele TÄPSE tellimuse, aadressil: 203 200 Kärkla, pk. 4, Hiiu Kogujate Selts, Elmo Viigipuu.

Rahasumma suuruse valimisel lähtuge sellest, et koos postikuludega maksab üks number 70 kopikat. Aastas ilmub 4 numbrit.

Toimetaja Jaan Otsason

Toimetuse aadress:

200 090 Tallinn, pk. 3435.

Väljaandja: arenduskeskus «Leiger», aadress 203 200 Kärkla, Nõukogude v. 5.

Haapsalu Tr. Kärkla os. 01.91. Tell. nr. 3. 5000. Maht 1 trp.

Hind 50 kop.

OSTAMME MYYMME ARVIOIMME
OSTAME MUUME HINDAME

RAHOJA SETELEITA MITALEITA KUNNIAMERKKEJA
MÜNTE PABERRAHASID MEDALEID AUMÄRKE

RAHA LIIKE MYNT
HANDEL

HOLMASTO

SNELLMANIN KATU 15 SNELLMANI T.

00 170 HELSINKI

90—135 7500.

SUMMARY

On the front page we find the editorial's conception of the transition to the Estonian crown in Estonian Republic. The information about the location of gold supplies of the Estonian Bank in 1940 is given as an illustration. On the next page short surveys of the resolutions of FIP congress in London, EFL authorities' meeting and (Hiiu Kogujate Selts) Hiiu Collectors Society's annual meeting are given. We also find new postal tariffs in Estonian Republic here.

The third page contains a Leipzig philatelist's story about local philatelic life before and after the reunion of Germany, Elmar Valpi's article about hologram-stamps and Jari Forsblom's introduction of a new Finnish society «Eesti Filatelistid».

The auction column on page 4 offers the results of Estica-biased objects of six different auctions.

T. Jüriado introduces new German paper money on page 5. A register of 1988 Estonian mini-calendars has been given on page 6.

The main article on page 7 contains the list of articles about paper money in the journal «Sovetski kollektioner» No. 1—25. Page 8 introduces a new Estonian journal «Eesti Kollektionäär». (Estonian Collector).